

<https://www.digitalvscorrupt.eu>

Co-funded by
the European Union

ALAT

ZA PRIJAVLJIVANJE KORUPCIJE U JAVNOM SEKTORU

Razvijeno u okviru projekta „Digitalizacijom protiv korupcije”
(Erasmus+)

Decembar 2025

ERASMUS-YOUTH-2023-CB

Naziv projekta: „With Digitalisation Versus Corruption“ u okviru programa Erasmus Youth 2023 – Izgradnja kapaciteta u oblasti mladih – Zapadni Balkan

Broj projekta: 101131572

Projekat „With Digitalisation Versus Corruption“ sufinansira Evropska unija.

Koordinator:

NVO Naučno-istraživačko udruženje za umjetnost, kulturno-obrazovne programe i tehnologiju EPEKA (EPEKA ME) – Crna Gora

Organizacije učesnice:

- Znanstveno-raziskovalno združenje za umetnost, kulturne in izobraževalne programe in tehnologijo EPEKA, socialno podjetje (EPEKA SI) – Slovenija
- Phiren Amenca International Network (Phiren Amenca) – Belgija
- Privatna naučna ustanova Institut za primijenjena istraživanja za biznis Skoplje (IARB) – Republika Sjeverna Makedonija
- Gagnsæi samtök gegn spillingu (TI-IS) – Island
- Qendra Open Doors (OPEN DOORS) – Albanija
- EPEKA Berlin EV (EPEKA BERLIN EV) – Njemačka
- Europe for You, z.s. (EUROPE FOR YOU) – Češka
- Center for Education and Training Prizren (CET-PRIZREN) – Kosovo
- Naučno-istraživačko udruženje za umjetnost, kulturne i obrazovne programe i tehnologiju EPEKA (EPEKA Serbia) – Srbija
- Fundacja Europejski Instytut Outsourcingu (EOIF) – Poljska
- Udruženje Akustikum – muzička omladina JMBH (AKUSTIKUM) – Bosna i Hercegovina
- Lxkia Izcilik ve Doga Sporlari Kulubu Dernegi (LIDOSK) – Turska
- Arcigay (ACIGAY APS) – Italija
- Transparency International Islandija (TI-IS) – Islandija
- Skupnost Občin Slovenije - Slovenija
- Institut Jožef Stefan - Slovenija

Autori:

- Naučno-istraživačko udruženje za umjetnost, kulturne i obrazovne programe i tehnologiju EPEKA (EPEKA Serbia) – Srbija
- NVO Naučno-istraživačko udruženje za umjetnost, kulturno-obrazovne programe i tehnologiju EPEKA (EPEKA ME) – Crna Gora
- Znanstveno-raziskovalno združenje za umetnost, kulturne, izobraževalne programe in tehnologijo EPEKA, socialno podjetje (EPEKA SI) – Slovenija
- Transparency International Islandija (TI-IS) – Islandija

IZJAVA O ODRICANJU OD ODGOVORNOSTI

Informacije i stavovi iznijeti u ovom Priručniku predstavljaju stavove Instituta za primijenjena istraživanja za biznis i ne odražavaju nužno zvanično mišljenje Evropske unije ili bilo koje druge institucije koja obezbjeđuje finansiranje. Institucije Evropske unije, niti bilo koje lice koje nastupa u njihovo ime, ne mogu se smatrati odgovornim za upotrebu informacija sadržanih u ovom dokumentu.

sadržaj

04	UVOD	13	ZVANIČNI KANALI I DIGITALNI ALATI ZA PRIJAVLJIVANJE
06	RAZUMIJEVANJE KORUPCIJE U JAVNOM SEKTORU	15	ULOGA CIVILNOG DRUŠTVA I JAVNOG SEKTORA
09	PRIJAVLJIVANJE KORUPCIJE: PRINCIPI I OKVIRI	16	ZAKLJUČAK
11	KAKO PRIJAVITI KORUPCIJU U JAVNOM SEKTORU	17	ANEKS

UVOD

O projektu

DigitalVScorrupt je Erasmus+ projekat izgradnje kapaciteta u oblasti mladih, usmjeren na jačanje svijesti o borbi protiv korupcije, digitalne pismenosti i građanskog angažmana u Evropskoj uniji i na Zapadnom Balkanu. Njegov glavni cilj je borba protiv korupcije kroz digitalne alate, međusektorsko učenje i osnaživanje mladih, omladinskih radnika, aktera civilnog društva i lidera u zajednici.

Korupcija je složen društveni, politički i ekonomski fenomen koji slabi demokratske institucije, iskrivljuje javno odlučivanje, smanjuje povjerenje u organe vlasti i podriva društvenu koheziju. U javnom sektoru korupcija direktno utiče na kvalitet usluga, jednak pristup pravima i pravično korišćenje javnih resursa. Može se javiti u javnim nabavkama, izdavanju licenci, inspekcijama, zapošljavanju, budžetiranju, javnim investicijama i mnogim drugim administrativnim procesima.

Projekat zato podržava aktivnosti neformalnog učenja, praktičnu obuku, podizanje svijesti i razvoj korisnički pristupačnih alata koji ljudima pomažu da prepoznaju, spriječe i prijave korupciju na odgovoran i bezbjedan način.

Oblasti obuke obuhvaćene projektom uključuju:

- razumijevanje korupcije, integriteta i odgovornosti u javnim institucijama;
- nacionalne i međunarodne pravne okvire koji se odnose na borbu protiv korupcije i zaštitu zviždača;
- identifikaciju korupcijskih rizika i preventivnih mjera u svakodnevnoj institucionalnoj praksi;
- upotrebu digitalnih alata, mehanizama za prijavljivanje i sigurnih komunikacionih kanala;
- interaktivne metode kao što su radionice, simulacije, igre uloga i učenje zasnovano na slučajevima.

UVOD

O Alatu

Ovaj Alat pruža praktične smjernice za prepoznavanje i prijavljivanje korupcije u javnom sektoru. Namijenjen je mladima, omladinskim radnicima, organizacijama civilnog društva, javnim službenicima, edukatorima i drugim akterima koji žele da ojačaju transparentnost, odgovornost i etičko ponašanje u javnom životu.

Njegova svrha je da objasni kako korupcija u javnom sektoru može izgledati, gdje se najčešće javlja, kako utiče na institucije i zajednice i koje korake pojedinci mogu preduzeti da je prijave bezbjedno i djelotvorno. Alat kombinuje pristupačna objašnjenja, strukturisane korake za prijavljivanje, primjere zvaničnih kanala i praktične tabele koje se mogu koristiti i u okruženjima za obuku.

Alat se može koristiti kao:

- praktični vodič za razumijevanje i prijavljivanje korupcije u javnim institucijama;
- resurs za obuku i facilitaciju radionica, studijskih sesija i događaja za podizanje svijesti;
- referentni dokument za organizacije i institucije koje žele da unaprijede kulturu integriteta i praksu prijavljivanja.

RAZUMIJEVANJE KORUPCIJE U JAVNOM SEKTORU

Korupcija u javnom sektoru odnosi se na zloupotrebu javne funkcije, ovlaštenja, resursa ili procedura radi privatne koristi. Može uključivati novac, poklone, usluge, politički uticaj, porodične veze ili druge prednosti koje ometaju pravično i zakonito odlučivanje. Može se javiti na nacionalnom, regionalnom ili lokalnom nivou i uključivati izabrane funkcionere, državne službenike, javne institucije, državna preduzeća ili spoljne aktere koji traže nedozvoljen uticaj. Budući da javne institucije upravljaju zajedničkim resursima i pružaju osnovne usluge, korupcija u ovom sektoru ima naročito ozbiljne posljedice. Ona ne šteti samo budžetima i institucionalnom kredibilitetu, već utiče i na povjerenje građana, jednakost pred zakonom i pristup uslugama kao što su zdravstvo, obrazovanje, socijalna podrška, dozvole, infrastruktura i pravda.

1. Vrste korupcije

Vrsta korupcije	Opis	Primjer
Podmićivanje	Nuđenje, davanje ili primanje novca, poklona ili usluga radi uticanja na službeni akt ili odluku.	Građanin plaća službeniku da ubrza izdavanje dozvole.
Zloupotreba službenog položaja	Korišćenje javnog ovlaštenja ili diskrecionog prava radi lične, političke ili finansijske koristi.	Službenik usmjerava opštinske resurse u korist privatnog kontakta.
Sukob interesa	Lični, porodični ili politički interes utiče na nepristrasno obavljanje javne dužnosti.	Donosilac odluke dodjeljuje ugovor firmi u vlasništvu srodnika.
Nepotizam i favorizovanje	Povlašćeni tretman zasnovan na ličnim vezama, a ne na zaslugama ili pravilima.	Javna institucija zapošljava prijatelja bez fer postupka zapošljavanja.
Pronevjera ili zloupotreba javnih sredstava	Krađa, preusmjeravanje ili nepropisno korišćenje javnog novca, imovine ili opreme.	Budžetske stavke se manipulišu da bi se pokrili privatni troškovi.
Manipulacija javnim nabavkama / tajni dogovor	Manipulisanje tenderima, specifikacijama ili kriterijumima evaluacije radi favorizovanja ponuđača.	Tender je osmišljen tako da se kvalifikuje samo jedan preferirani dobavljač.

Tabela u nastavku povezuje uobičajene oblike korupcije sa ključnim rizicima i preventivnim pristupima:

Vrsta korupcije	Opis	Tipični rizik	Preventivne mjere
Podmićivanje	Nepropisne koristi utiču na službene odluke	Nejednak tretman	Pravila o poklonima, nadzor, kanali za prijavu
Zloupotreba službenog položaja	Ovlašćenje se koristi radi lične koristi	Iskrivljene odluke	Jasni mandati, revizije, nadzor
Sukob interesa	Lični interes utiče na dužnost	Pristrasni ishodi	Pravila o prijavljivanju interesa, izuzeće iz odlučivanja
Nepotizam / favorizovanje	Veze nadjačavaju zasluge	Nepravedno zapošljavanje	Transparentno zapošljavanje, spoljni posmatrači
Zloupotreba sredstava	Javni novac se preusmjerava ili prikriva	Finansijski gubitak	Budžetske kontrole, provjere nabavki
Manipulacija tenderom	Konkurencija je ograničena	Loša vrijednost za javni novac	Otvoreni tenderi, dokumentacija, pregled

2. Ključne oblasti rizika

Korupcijski rizici se često javljaju tamo gdje službenici imaju diskreciona ovlašćenja, gdje su procedure složene ili slabo nadzirane, ili gdje je transparentnost slaba. Javne institucije mogu smanjiti ove rizike kroz jasna pravila, dokumentaciju, mehanizme odgovornosti, digitalizaciju i snažnu kulturu integriteta.

- Javne nabavke i tenderi, naročito kada su specifikacije, kriterijumi evaluacije ili izmjene ugovora slabo obrazloženi;
- Licence, dozvole i inspekcije, gdje se ubrzavanje postupka ili povoljan tretman mogu razmjenjivati za nepropisne koristi;
- Zapošljavanje, napredovanje i javna imenovanja, gdje zasluge mogu biti zamijenjene političkom ili ličnom lojalnošću;
- Budžetiranje, grantovi, subvencije i javna potrošnja, gdje se resursi mogu preusmjeriti ili dodijeliti bez transparentnih kriterijuma;
- Pružanje javnih usluga, uključujući socijalne usluge, zdravstvo, stanovanje i obrazovanje, gdje nejednak pristup može biti rezultat neformalnog uticaja;
- Urbanističko planiranje, korišćenje zemljišta i infrastrukturne odluke, gdje korupcija može uticati na velike investicije i dugoročni javni interes.

3. Uticaj korupcije u javnom sektoru

Korupcija u javnim institucijama ne utiče samo na one koji su direktno uključeni, već i na širu javnost, koja zavisi od fer pravila, pouzdanih institucija i jednakog pristupa uslugama. Kada je integritet oslabljen, javno povjerenje opada, a društvena nejednakost se obično povećava.

- Rasipanje javnih sredstava i smanjena vrijednost za novac;
- Niži kvalitet javnih usluga i odložen pristup za građane;
- Erozija povjerenja u institucije, demokratiju i vladavinu prava;
- Demotivacija poštenih zaposlenih i smanjen moral unutar institucija;
- Veća nejednakost, isključenost i ranjivost građana i zajednica.

PRIJAVLJIVANJE KORUPCIJE: PRINCIPI I OKVIRI

Prijavljivanje korupcije jedan je od najdjelotvornijih načina za podršku transparentnosti, odgovornosti i integritetu u javnom sektoru. Jasni mehanizmi prijavljivanja omogućavaju institucijama da otkriju nepravilnosti, zaštite javni interes i unaprijede povjerenje u javnu upravu. Djelotvorno prijavljivanje zavisi i od pravnih zaštitnih mjera, dobre institucionalne prakse i javne svijesti o dostupnim kanalima.

1. Osnovni principi prijavljivanja

- Povjerljivost: identitet prijavioca i dostavljene informacije treba da budu zaštićeni tokom cijelog procesa;
- Tačnost i dobra vjera: prijave treba da se zasnivaju na činjeničnim, iskrenim i provjerljivim informacijama;
- Odgovornost: prijavljivanje korupcije je i etički i građanski doprinos javnom dobru;
- Pravovremenost: zabrinutosti treba iznijeti što je ranije moguće, prije nego što šteta poraste ili dokazi nestanu;
- Zaštita od odmazde: niko ne bi trebalo da bude izložen zastrašivanju, diskriminaciji ili kažnjavanju zbog prijavljivanja u dobroj vjeri.

2. Međunarodni okviri

Prijavljivanje korupcije u javnom sektoru podržano je međunarodnim i regionalnim okvirima koji promovišu integritet, odgovornost i zaštitu zviždača. Najrelevantnije referentne tačke uključuju:

- Konvenciju Ujedinjenih nacija protiv korupcije (UNCAC), koja pruža globalni okvir za prevenciju, kriminalizaciju, saradnju i povraćaj imovine;
- standarde Savjeta Evrope, uključujući smjernice o prevenciji korupcije, etici i javnom integritetu;
- rad OECD-a na javnom integritetu, transparentnosti i odgovornom javnom upravljanju;
- standarde Evropske unije za borbu protiv korupcije i zaštitu zviždača, koji podstiču sigurno prijavljivanje i snažnije institucionalne zaštitne mjere;
- resurse Transparency International i Regional Anti-Corruption Initiative (RAI), koji podržavaju praktične alate, javnu svijest i saradnju na Zapadnom Balkanu.

3. Nacionalni kontekst i pravni okviri

Svaka država ima sopstvena pravna i institucionalna rješenja za prijem i obradu prijava korupcije u javnom sektoru. Ona mogu uključivati antikorupcijske agencije, tužilaštva, policijske jedinice, institucije ombudsmana, interne kancelarije za integritet, inspektorate i revizorske organe. Procedure se razlikuju od države do države, ali većina sistema uključuje tri zajednička elementa: nadležni organ, proceduru prijavljivanja i neki oblik zaštite za prijaviocima koji postupaju u dobroj vjeri.

Korisnici ovog Alata uvijek treba da konsultuju najnovije nacionalno zakonodavstvo, smjernice i zvanične online platforme u svojoj državi kako bi potvrdili gdje i kako prijavu treba podnijeti.

KAKO PRIJAVITI KORUPCIJU U JAVNOM SEKTORU

Prijavljivanje korupcije zahtijeva pažljivu pripremu, tačne informacije i odgovorno djelovanje. Proces treba da bude vođen povjerljivošću, poštovanjem pravnih procedura i fokusom na činjenične informacije umjesto na pretpostavke.

Korak	Radnja	Ključni savjet
1	Identifikujte sumnjivu aktivnost	Zapišite činjenice, datume i kontekst
2	Prikupite i obezbijedite informacije	Čuvajte kopije bezbjedno i uredno
3	Izaberite pravi kanal za prijavljivanje	Provjerite zvaničnu nadležnost
4	Podnesite prijavu	Budite jasni, objektivni i sažeti
5	Pratite postupak i vodite evidenciju	Čuvajte referentne brojeve i odgovore

1. Vodič korak po korak

Korak 1: Identifikujte sumnjivu aktivnost

Prepoznajte upozoravajuće znake kao što su nepravilne odluke o javnim nabavkama, neobjašnjiva hitnost, nedostajuća dokumentacija, ponovljeno favorizovanje, pritisak da se zaobiđu procedure, sukobi interesa ili neuobičajena finansijska kretanja. Provjerite da su vaša zapažanja zasnovana na konkretnim činjenicama, a ne samo na glasinama.

Savjet: Ako niste sigurni, zabilježite šta se dogodilo, kada se dogodilo i ko je bio uključen. Čak i kratke bilješke mogu pomoći da se prepozna obrazac.

Korak 2: Prikupite i dokumentujte informacije

Prikupite relevantne informacije kao što su datumi, imena, pozicije, odjeljenja, odluke, korespondencija, fakture, dokumentacija o javnim nabavkama ili snimci ekrana. Čuvajte informacije bezbjedno i ne mijenjajte originalne dokumente.

Savjet: Organizovane i dobro datirane informacije čine prijavu vjerodostojnijom i lakšom za pregled.

Korak 3: Identifikujte odgovarajući kanal za prijavljivanje

Utvrđiti koji organ ili mehanizam je nadležan. To može biti antikorupcijska agencija, interna etička kancelarija, ombudsman, inspektorat, tužilac, policijska jedinica ili drugo nadležno tijelo. Ako bi vas interno prijavljivanje moglo izložiti riziku, razmotrite spoljni sigurni kanal gdje je dostupan.

Savjet: Prije podnošenja potvrdite da je kanal zvaničan, siguran i nadležan da primi vašu prijavu.

Korak 4: Podnesite prijavu jasno i tačno

Koristite zvanične obrasce ili platforme kad god je to moguće. Predstavite činjenice hronološkim redom, objasnite zašto ponašanje djeluje nepropisno i priložite ili opišite prateći materijal. Izbjegavajte emotivan jezik, lične napade ili neutemeljene zaključke.

Savjet: Jasna i objektivna prijava lakša je za obradu i vjerovatnije je da će biti ozbiljno shvaćena.

Korak 5: Pratite postupak i vodite evidenciju

Nakon podnošenja, čuvajte potvrde, brojeve predmeta, datume i svaku komunikaciju koju primite. Ako odgovor ne bude dostavljen u razumnom roku, koristite zvanične kanale za praćenje i dokumentujte svoje pokušaje.

Savjet: Jednostavna evidencija poruka i odgovora pomaže vam da pratite predmet i zaštitite sopstveni položaj

2. Savjeti za sigurno i odgovorno prijavljivanje

- Use official and verified channels, websites, and contacts;
- Avoid public discussion of the case or sharing sensitive information on social media;
- Prefer secure devices and internet connections when handling documents or submitting reports;
- Do not edit or manipulate evidence; preserve original files and messages whenever possible;
- Seek support from a legal expert, CSO, union representative, or trusted integrity body if the case is sensitive or you fear retaliation.

ZVANIČNI KANALI I DIGITALNI ALATI ZA PRIJAVLJIVANJE

Dostupni, transparentni i sigurni kanali za prijavljivanje ključni su za djelotvoran antikorupcijski rad. Iako se institucionalna rješenja razlikuju od države do države, osnovna logika je slična: prijave treba dostaviti tijelu koje ima zakonsku nadležnost da primi, procijeni, istraži ili prosljedi predmet.

1. Zvanični kanali za prijavljivanje

Kanal	Prednosti	Ograničenja	Anonimna opcija
Antikorupcijska agencija / komisija	Specijalizovan mandat i stručnost	Obrada može biti sporija	Često da
Policija / Tužilaštvo	Snažna istražna ovlašćenja	Veća vidljivost kod krivičnih predmeta	Rijetko ili ograničeno
Interna kancelarija za integritet / etiku	Brz interni odgovor i korektivna akcija	Moguć sukob interesa	Zavisi od institucije
Ombudsman / inspektorat / revizorski organ	Korisno za lošu upravu i sistemske probleme	Možda ne obrađuje sve krivične elemente	Ponekad
OCD ili organizacije za pravnu podršku	Smjernice, podrška i upućivanje	Nema direktnu izvršnu moć	Često da

Glavne vrste zvaničnih kanala uključuju:

- Nacionalne antikorupcijske agencije ili komisije, koje često primaju prijave putem online obrazaca, telefonskih linija ili direktnog podnošenja;
- Javna tužilaštva i policijske organe, naročito kada je riječ o podmićivanju, prevari, pronevjeri ili drugom krivičnom ponašanju;
- Interne institucionalne mehanizme kao što su etički službenici, jedinice za integritet, disciplinska tijela ili odjeljenja interne revizije;
- Institucije ombudsmana, inspektorate i vrhovne revizorske institucije, naročito za lošu upravu, zloupotrebu javnih ovlašćenja ili sistemske nepravilnosti;
- Organizacije civilnog društva koje pružaju savjete, pravnu orijentaciju, podršku u dokumentovanju i upućivanje nadležnom organu.

2. Digitalni alati za prijavljivanje

Digitalizacija može učiniti prijavljivanje korupcije bržim, sigurnijim i dostupnijim. Online i mobilni alati smanjuju geografske prepreke, podržavaju dokumentovanje i mogu ojačati sljedljivost kada ih institucije pravilno koriste.

- Zvanični online portali za prijavljivanje kojima upravljaju antikorupcijske agencije ili javne institucije;
- Mobilne aplikacije ili sigurni internet obrasci koje koriste tijela za prijavljivanje ili pouzdane OCD;
- Email linije i kontakt obrasci dostupni na internet stranicama institucija;
- Sistemi e-nabavki i otvorenih podataka koji omogućavaju označavanje i praćenje nepravilnosti;
- Sigurni enkriptovani ili sistemi otporni na izmjene koji štite dostavljene dokaze i evidenciju pristupa.

3. Kako bezbjedno koristiti digitalne alate

- Provjerite da je platforma zvanična i da koristi sigurne veze (na primjer HTTPS i prepoznatljive institucionalne domene);
- Izbjegavajte javni Wi-Fi kada šaljete osjetljive dokumente;
- Čuvajte potvrde, vremenske oznake i referentne brojeve;
- Ne objavljujte snimke ekrana, imena ili povjerljive detalje online;
- Pročitajte obavještenje o privatnosti da biste razumjeli kako će vaše informacije biti obrađene i zaštićene.

4. Studija slučaja: Prijavljivanje korupcije u javnoj instituciji

Opštinski službenik primijetio je nepravilnosti u malom postupku javne nabavke kancelarijske opreme. Jedan ponuđač je ponovljeno dobijao povoljan tretman iako je dokumentacija bila nepotpuna, a cijena značajno viša od drugih ponuda. Službenik je takođe primijetio izmjene tenderske dokumentacije u posljednjem trenutku i neformalni pritisak da se proces ne dovodi u pitanje.

Nakon prikupljanja kopija pozivne dokumentacije, evaluacionih bilješki i relevantnih emailova, službenik je podnio prijavu kroz interni kanal za integritet institucije i kasnije iste informacije dostavio nacionalnom antikorupcijskom organu.

Ishod: Pregled je potvrdio manipulaciju javnom nabavkom i sukob interesa koji je uključivao rukovodioca i preferiranog ponuđača. Uvedene su korektivne disciplinske mjere, tender je poništen, a institucija je revidirala procedure javnih nabavki i dokumentovanja.

Ključne naučene lekcije:

- Rano dokumentovanje upozoravajućih znakova je ključno;
- Sigurni interni kanali mogu smanjiti neposredni rizik za zaposlene;
- Spoljni nadzor postaje presudan kada je interna nepristrasnost neizvjesna;
- Dobro vođenje evidencije jača i prevenciju i odgovornost.

ULOGA CIVILNOG DRUŠTVA I JAVNOG SEKTORA

Sprečavanje i prijavljivanje korupcije u javnom sektoru zahtijeva saradnju između institucija, civilnog društva, zajednica i drugih aktera. Transparentnost je najjača tamo gdje se formalni mehanizmi odgovornosti kombinuju sa aktivnim javnim angažmanom i nezavisnim monitoringom.

1. Uloga organizacija civilnog društva (OCD)

- podizanje svijesti o društvenoj cijeni korupcije i značaju integriteta;
- podrška građanima, mladima i radnicima koji žele da prijave korupciju ili razumiju svoja prava;
- praćenje javne potrošnje, nabavki i institucionalnog učinka;
- facilitiranje dijaloga između zajednica i institucija;
- razvijanje obrazovnih i digitalnih alata koji čine prijavljivanje lakšim i sigurnijim.

2. Uloga javnih institucija

- uspostavljanje jasnih etičkih pravila, standarda za sukob interesa i procedura prijavljivanja;
- obezbjeđivanje da zaposleni razumiju kako da identifikuju, spriječe i prijave korupcijske rizike;
- obrada prijava brzo, nepristrasno i u skladu sa zakonom;
- zaštita prijavitelaca od odmazde i komuniciranje dostupnih zaštitnih mjera;
- korišćenje revizija, otvorenih podataka, digitalnih alata i javne komunikacije za jačanje odgovornosti.

3. Multi-stakeholder Cooperation

Održivi antikorupcijski naponi zavise od saradnje između javnih institucija, OCD-a, obrazovnih aktera, novinara, nadzornih tijela i šire zajednice. Ova saradnja može uključivati kampanje za podizanje svijesti, inicijative otvorenih podataka, aktivnosti obuke, zajedničke standarde integriteta i lokalna ili regionalna partnerstva za transparentnost.

ZAKLJUČAK

Prijavljivanje korupcije nije samo čin odgovornosti; ono je i značajan doprinos pravičnim, transparentnim i pouzdanim javnim institucijama. Prepoznavanjem rizika, pažljivim dokumentovanjem zabrinutosti i korišćenjem sigurnih kanala za prijavljivanje, pojedinci i organizacije mogu pomoći u zaštiti javnih resursa, jačanju demokratskog upravljanja i promovisanju jednakog tretmana.

Borba protiv korupcije u javnom sektoru zahtijeva više od samih pravila. Ona zahtijeva svijest, integritet, institucionalnu odzivnost i zajedničku posvećenost javnom interesu. Digitalni alati i dostupni mehanizmi prijavljivanja mogu podržati ovaj proces, ali njihova vrijednost zavisi od odgovorne upotrebe, pravnih zaštitnih mjera i saradnje između sektora.

Ovaj Alat je zato istovremeno praktični vodič i poziv na djelovanje: da se prepoznaju nepravilnosti, da se one odgovorno prijave i da se doprinese kulturi u kojoj je javna služba utemeljena na poštenju, pravičnosti i odgovornosti.

ANEKS

OBRAZAC ZA PRIJAVLJIVANJE KORUPCIJE U JAVNOM SEKTORU

Ovaj Aneks pruža jednostavan obrazac koji se može prilagoditi nacionalnom kontekstu i organizacionim potrebama, osim kada već postoji zakonom propisan obrazac za prijavljivanje. Mogu ga koristiti građani, javni službenici, OCD ili drugi akteri za prijavljivanje sumnje na korupciju na strukturisan i dosljedan način.

Odjeljak	Detalji koje treba navesti
1. Datum i mjesto incidenta	Kada i gdje se sumnjivi čin dogodio?
2. Uključena javna institucija ili tijelo	Navedite instituciju, kancelariju, odjeljenje ili organ, ako je poznato.
3. Opis sumnjivog korupcijskog čina	Dajte jasan i činjeničan sažetak onoga što se dogodilo.
4. Uključena lica ili odjeljenja	Navedite imena, funkcije, pozicije ili odjeljenja, ako je moguće.
5. Dostupni dokazi	Priložite ili opišite dokumente, snimke ekrana, poruke, fotografije, finansijsku evidenciju ili drugi prateći materijal.
6. Uticaj ili potencijalna šteta	Opišite moguće finansijske, etičke, društvene ili institucionalne posljedice.
7. Da li je ovo ranije prijavljeno?	Da / Ne. Ako jeste, navedite kada, gdje i sa kojim ishodom.
8. Informacije o prijaviocu (opciono)	Ime, organizacija, kontakt podaci i željeni način kontakta. Anonimno prijavljivanje može biti moguće u zavisnosti od nacionalnog zakona i platforme.
9. Institucija ili organ koji prima prijavu	Naziv antikorupcijskog tijela, institucije, OCD-a ili drugog organa koji prima prijavu.
10. Datum podnošenja / referentni broj	Popunjava organ koji prima prijavu ili se generiše putem platforme.

Prezentacija organizacija učesnica i njihovih predstavnika u projektu

Naslov	Organizacija	Uloga
Zoran Dabetic	EPEKA Crna gora	Koordinator
Nermina Simoncic	EPEKA Slovenija	Koordinator
Stefan Simoncic	EPEKA Slovenija	Koordinator
Matej Tisaj	EPEKA RS	Koordinator
Milica Nedeljkovic	EPEKA RS	Pomoćnik koordinatora
Belma Muratovic	EPEKA Crna gora	Pomoćnik koordinatora
Jerica Lorenci	EPEKA Slovenija	Pomoćnik koordinatora
Atli Thor Fanndal	TRANSPARENCY INTERNATIONAL Island	Pomoćnik koordinatora

PARTNERI

EPEKA Montenegro (vodeća organizacija)

Naučno-istraživačko udruženje za umjetnost, kulturne i obrazovne programe i tehnologiju EPEKA djeluje u Beranama, ruralnom području sa visokom nezaposlenošću mladih i ograničenim pristupom neformalnom obrazovanju. U okviru DigitalVSCorrupt koordinira ukupnu realizaciju, upravljanje i praćenje, i vodi nacionalne radionice za izgradnju kapaciteta usmjerene na transparentnost podržanu IKT-om i svijest zajednice u Crnoj Gori.

EPEKA Slovenija

Nevladino socijalno preduzeće aktivno u oblasti građanstva EU, omladinskog rada i inkluzije. EPEKA Slovenija je domaćin partnerskog početnog sastanka, podržava upravljanje i zajednički razvija module transparentnosti zasnovane na IKT-u inspirisane ERAR modelom; takođe je domaćin završne konferencije i podržava diseminaciju na nivou EU.

EPEKA Srbija

NVO iz Niša usmjerena na mlade, sa iskustvom u mobilnosti i inkluziji. U projektu, EPEKA Srbija su-vodi obuke, podržava dijalog mladih Kosovo-Srbija kroz zajedničke aktivnosti sa CET Prizren i pilotira lokalne kampanje o integritetu u javnim službama.

EPEKA Njemačka

Članica mreže EPEKA koja podržava interkulturalno učenje i komunikaciju. Doprinosi prekograničnoj diseminaciji, dizajnu radionica o građanskom angažmanu i medijima, i dokumentovanju dobrih praksi među partnerima.

CET Prizren (Kosovo)

Centar za obrazovanje i obuku Prizren promoviše demokratske vrijednosti i učešće mladih. U DigitalVSCorrupt zajednički dizajnira sadržaj obuke prilagođen mladima, suorganizuje radionice na Kosovu i saraduje sa EPEKA Srbija kako bi ojačao povjerenje, dijalog i antikorupcijsku pismenost među mladima.

Phiren Amenca (Belgija)

Međunarodna romska omladinska mreža sa snažnim kapacitetom dosezanja i zagovaranja. Vodi diseminaciju na nivou EU, podržava mjere inkluzije kroz sve aktivnosti i mentorira timove omladinskih kampanja kako bi došli do različitih publika inkluzivnim narativima.

Transparency International Island

Donosi antikorupcijsku ekspertizu, praktične alate za mapiranje rizika i prijavljivanje, i suautor je djelova priručnika za omladinski rad o korupciji u javnim institucijama i putevima odgovornosti.

Институт за применети истражувања за бизнис (Sjeverna Makedonija)

Podržava segment „Korupcija u poslovanju“ sesijama o rizicima javnih nabavki, sukobima interesa i izjavama integriteta MSP. Suorganizuje nacionalne radionice sa komorama i preduzetnicima.

QENDRA Open Doors (Albanija)

Centar civilnog društva usmjeren na mlade koji uključuje zajednice u neformalno obrazovanje i građansko djelovanje. Vodi radionice izgradnje kapaciteta u Albaniji i doprinosi studijama slučaja o integritetu lokalnih usluga.

Europe for You (Češka):

Podržava komunikaciju, dizajn kampanja i kreativne formate diseminacije.

FEIO (Poljska)

Fondacija za obrazovanje i dosezanje koja doprinosi dizajnu aktivnosti zasnovanih na istraživanju, brzim anketama i alatima za evaluaciju prije/poslije prilagodljivim omladinskim okruženjima.

AKUSTIKUM (Bosna i Hercegovina)

Kulturna organizacija koja koristi kreativne medije i audio-vizuelne metode. Su-vodi tri video-simulacijska rezultata o temama javnog sektora, poslovanja i prijavljivanja nepravilnosti, uključujući izradu scenarija i omladinsko su-kreiranje.

LIDOSK (Turska)

Organizacija za razvoj mladih fokusirana na građanske vještine i dijalog. Domaćin je radionica u Turskoj i doprinosi metodama facilitacije za različite grupe.

Arcigay (Italija)

Nacionalna organizacija civilnog društva sa ekspertizom u obrazovanju zasnovanom na pravima i facilitaciji bezbjednog prostora. Doprinosi strategijama inkluzije, etičkim protokolima i porukama kampanja o jednakosti i integritetu.

Svi partneri saraduju putem mesečnih koordinacionih poziva, zajedničkih predloga i zajedničkih poseta za praćenje.

<https://www.digitalvscorrupt.eu>

Co-funded by
the European Union

DIGITAL VS CORRUPT

